

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการเหตุผล

ปัจจุบันสังคมกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปสังคมให้มีความเข้มแข็งจึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง หรือการที่จะทำให้สังคมอยู่รอดได้ คือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และปัจจัยจะทำให้ประชากรมีคุณภาพ ก็คือการศึกษา (สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2540) การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ เรื่องหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมไทยเข้มแข็งขึ้น โดยทั่วตลอดทั้งสังคม หัวใจของการศึกษาคือ การเรียนรู้ โดยผู้เรียนหรือนักเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งไม่ได้แปลว่า บทบาทของครูถูกลดความสำคัญลง ตรงกันข้ามครูกลับมีบทบาทสำคัญมากขึ้น ในการทำให้ การศึกษามีพลังและศักดิ์ศรีในการแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน (กรมสามัญศึกษา, 2543) วิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาในปัจจุบัน

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง และได้รับการยอมรับจากสังคมมาแต่อดีต ท่านพระพุทธทาสภิกขุได้กล่าวถึงครูไว้ว่า ครู คือ ผู้ยกสถานะทาง วิญญาณของโลกให้สูงขึ้น ครูจึงเป็นปูชนียบุคคลที่โลกต้องบูชา ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องปักใจแน่วแน่ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549) อาชีพครูได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไป สมกับคำว่า “ปูชนียบุคคล” ก็เพราะคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูคือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เป็นผู้ที่มีคุณค่า แห่งความเป็นมนุษย์ เป็นผู้มีจิตใจสูงกว่าสัตว์ทั้งหลาย (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ออนไลน์ <http://teacher.aru.ac.th/thanee/images/stories/word/tl412-91.pdf>) เป็นที่ทราบกันดีว่า หน้าที่สำคัญของครูคือ อบรม สั่งสอน ฝึกฝนศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อม กล่าวคือ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม มีความมุ่งมั่นที่จะประกอบกิจการงาน ต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ มีวินัยในตนเองและต่อบุคคลอื่น และมีจิตสำนึกสาธารณะ พร้อมทั้งจะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เฉลียว บุรีภักดี และคณะ, 2520)

ดังนั้นหากกล่าวถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของครู โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของ “คุณธรรม” ไว้ว่าหมายถึง สภาพคุณงาม ความดี ส่วน “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ” และ “จรรยาบรรณ” หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้” จากนิยามดังกล่าว เมื่อนำมาใช้กับอาชีพครูอาจกล่าวได้ว่าครูไม่ได้มีหน้าที่เพียงการถ่ายทอดวิชาความรู้ แต่หากต้อง เป็นแบบอย่างในการดำรงตนแก่ศิษย์ อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปจรรยาบรรณไม่ใช่ข้อบังคับ แต่เป็นแนวทางในวิชาชีพที่ผู้มีอาชีพนั้นๆ ยึดถือปฏิบัติ เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิก ในวิชาชีพให้ปฏิบัติตนในทางที่ดีสร้างความสำเร็จก้าวหน้าในวิชาชีพและยกระดับวิชาชีพของตนให้ เป็นที่ยอมรับและมีเกียรติในสังคม (ไกรนุช ศิริพูล, 2531) ซึ่งแนวทางในการปฏิบัติของวิชาชีพครูนี้ได้ กำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 และ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2549 เป็นแนวปฏิบัติที่เป็น รูปธรรม โดยแบ่งจรรยาบรรณครูออกเป็น 5 หมวดย่อยได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อ สังคม โดยในแบบแผนจรรยาบรรณดังกล่าวได้ระบุพฤติกรรมทั้งที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ในแต่ละหมวดไว้อย่างชัดเจน

ไม่ว่าที่ยุคสมัยที่ผ่านมา ครู ก็ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในแวดวงการศึกษาของชาติ หากชาติใดก็ตาม มีครูที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจทำงานแล้ว เชื่อได้ว่าชาตินั้นๆ จะ ประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีศักยภาพ และความรู้ที่จะนำพาชาติของคนให้สามารถแข่งขัน ได้อย่างทัดเทียม หรือรุดหน้าประเทศอื่นๆ ใน โลกได้ ดังนั้นครูเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำพาให้ การศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 ที่เปรียบเป็น กฎหมายแม่บททางการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญกับอาชีพครู โดยระบุไว้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศชาติ

อย่างไรก็ตามจากสภาพสังคมปัจจุบันท่ามกลางความเจริญอย่างสูงในด้านวัตถุและ เทคโนโลยีก็มีความเสื่อมโทรมอยู่ในความเจริญนั้นอยู่มากมาย การประกอบอาชีพครู อาจารย์ทุกระดับ ก็มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ทำให้สถานภาพของครูมีความเปลี่ยนแปลง โดยมีแนวโน้มไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งในด้านอุดมการณ์และพฤติกรรมของความเป็นครู ในปัจจุบันสถานภาพของครูได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยมีกระแสข่าวต่างๆ เกิดขึ้นในเชิงลบกับ ครูมากมาย ว่าครูมีแนวโน้มกระทำผิดวินัยมากขึ้นทุกวัน แม้ว่าการกระทำผิดวินัยของครู จะแสดงออกมาให้เห็น แต่โดยความเป็นจริงแล้วมีครูอีกมากมายประพฤติตน ไร้ระเบียบวินัย

ขาดความรับผิดชอบ ละทิ้งการสอน ไม่ตั้งใจสอน ไม่เคารพกฎระเบียบของราชการ ประพฤติคนไม่เหมาะสมและรุนแรง เกือบจะไม่ต่างกับประชาชนธรรมดา (กุมารี วัชวงษ์, 2550)

ในปัจจุบันนี้ปัญหาจริยธรรมครู อาจารย์มีมากมาย ดังที่ได้ยินได้ฟังจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น ครู อาจารย์เกือบทุกโรงเรียนมีหนี้สินรุงรัง ดิฉกรพนันงอมแงม เล่นหวยเดือน หวยใต้ ดิฉกัณอย่างเปิดเผย ครูบางคนเป็นเจ้าของมือ เป็นคนเดิน โทษหวยเองก็มี ครูขายสินค้าเพราะเงินเดือนไม่พอใช้ อาจารย์ไม่มีการพัฒนาการสอน แต่จะสอนไปวันๆ เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น การลงโทษเด็กด้วยควมรุนแรง หรือแม่แต่กระทำผิดทางเพศต่อเด็ก (ลูกศิษย์) ซึ่งกล่าวได้ว่าปัญหาจริยธรรมครูนั้น ได้สร้างปัญหาให้กับเด็กและสถานศึกษามากน้อยแตกต่างกันออกไป เช่น การกลั่นแกล้งเด็กในเรื่องผลการเรียน การสั่งให้เด็กทำตามคำสั่งโดยเอาเกรมาเป็นตัวบังคับ ซึ่งเด็กมักจะยอมทำตามคำสั่งครูเพราะว่าไม่อยากมีปัญหากับครู ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการกดขี่เด็กให้ได้ตามความต้องการ ไปจนถึงการกระทำรุนแรงกับเด็กในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ครูประเภทที่ทิ้งการสอน เพื่อไปร่วมเรียกร้องผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งเกิดคำถามว่าครูประเภทนี้ต้องการสร้างอนาคตของชาติ หรือต้องการสร้างอนาคตตนเอง การไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ และไม่ยึดถือผลประโยชน์ของเด็กเป็นหลัก จึงถือว่าเป็นความบกพร่องทางคุณธรรม จริยธรรมอย่างหนึ่งเช่นกัน ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่เป็นวิกฤติทางจริยธรรมในวิชาชีพครู อาจารย์ทั้งสิ้น และสมควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน เมื่อคิดว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสั่งสอนจากครู อาจารย์ที่มีพฤติกรรมผิดจริยธรรมเหล่านี้ จะเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติที่มีคุณค่าได้อย่างไร (อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณระภูติ อ้างใน สุภัทร ปัญญาทิพย์, 2541) จะว่าไปแล้ว การวางกรอบทางจริยธรรม หรือจรรยาบรรณให้แก่ครูเป็น กติกาที่ทุกฝ่ายยอมรับ แต่ปัญหาก็คือเมื่อมีกติกาแล้วจะสามารถบังคับให้ครูปฏิบัติตามกติกาได้มากน้อยแค่ไหน (สยามรัฐ สัปดาหวิจารณ์, 2552)

ครูเปรียบได้กับเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ซึ่งย่อมที่จะต้องมิจิตสำนึกค่านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู แต่ปัญหาด้านครูขาดคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของครูไทยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งสวนดุสิต โพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้จัดทำดัชนีความเชื่อมั่นของครูไทย โดยสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่วประเทศจำนวน 3,067 คนในปี 2549 พบว่า สามอันดับแรกที่คนไทยอยากให้ครู ไทยประพฤติปฏิบัติ ก็คืออยากให้ครูมีจรรยาบรรณและจริยธรรมในความเป็นครู เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและครูควรเอาใจใส่ต่อเด็ก ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของสังคมต่ออาชีพครู ซึ่งเป็นลักษณะของครูที่ดี และพึงมีที่สังคมต้องการทั้งสิ้น (สุชุม เฉลยทรัพย์, นมป.)

ปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมครูไม่ใช่เรื่องใหม่ในสังคมไทย เพราะได้มีความพยายามหยิบยกเรื่องดังกล่าวมาถกกัน โดยตลอด และมีความพยายามในการวางกรอบมาตรฐานด้านคุณธรรม และกระบวนการในการทำให้กรอบดังกล่าวนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำครูที่ละเมิดคุณธรรม จริยธรรมมาดำเนินการอย่างเด็ดขาด เพราะถ้ากระบวนการนี้เป็นไปอย่างหละหลวม การร่างแนวทางพฤติกรรมจริยธรรมก็จะปรากฏอยู่ แต่ในกระดากไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการวางกรอบเอาไว้อย่างไร แต่ท้ายที่สุดก็มักจะเกิดปัญหาซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และปัญหาทางจริยธรรม เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงและนำมาอภิปรายกันอยู่เสมอ เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจและมองเห็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วน ที่ต้องแก้ปัญหาจริยธรรมของวิชาชีพครูอาจารย์ (ชนัทธัญญ์ ฉัตรภักดิ์, นมป.)

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า อาชีพครู อาจารย์มีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ ครูเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพยกย่องอย่างสูงจากสังคม และขณะเดียวกันสังคมมีความคาดหวังต่อครูว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความสามารถประพฤติปฏิบัติตนดีทุกด้าน ดังคำกล่าวถึงครูว่าเป็นปูชนียบุคคล คือบุคคลที่ควรเคารพบูชา ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูที่ได้สะท้อนออกมาเป็น 4 หมวด เป็นการรวมเอาการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครูและอุดมการณ์ครูซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู ผสมเข้ากับเอกลักษณ์ของครู ทำให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่างจากบุคคลในอาชีพอื่น ทั้งนี้ครูไม่เพียงแต่มีหน้าที่อบรมให้วิชาแก่ศิษย์แต่ยังมีบทบาทในด้านอื่นๆ ทั้งต่อบุคคลในวิชาชีพเดียวกันและสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูว่าประสบปัญหาใด มากน้อยระดับใดจากการที่ครูสภาได้ปรับปรุงจรรยาบรรณของครูเมื่อปี พ.ศ. 2550 เช่น ปัญหาในการปลูกฝังจริยธรรมครู รวมถึงปัญหาทางอ้อมอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อจริยธรรมครู เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้อภิปรายเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูให้มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจริยธรรมและจรรยาบรรณครู ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นผลดีในการพัฒนาการศึกษาตามเจตจำนงของสังคมที่คาดหวังต่อตัวครูและผู้ที่ทำหน้าที่ทางการศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติตามจริยธรรมเชิงจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาระดับการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู และความตระหนักต่อการปฏิบัติตามแบบแผนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู
2. สำรวจสภาพปัญหาในการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู
3. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมาตรการในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจริยธรรมของวิชาชีพครู

1.3 ขอบเขตในการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบ่งการศึกษาได้ ดังนี้

การศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods) โดยใช้วิธีการศึกษา ได้แก่ การค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการ การสำรวจพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การสัมภาษณ์ การสัมมนาระดมความคิดเห็น การประชุมเสวนา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. การสำรวจ (Survey) ครูระดับปฏิบัติการในเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูทัศนคติในเรื่องจริยธรรมครู รวมทั้งแนวทางในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมผิดจริยธรรมของครู
3. การสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) ผู้บริหารของโรงเรียน เพื่อสอบถามแนวคิดในเรื่องของสภาพปัญหา การป้องกันการกระทำผิดจริยธรรม รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู
4. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) สมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน เพื่อตรวจสอบประเด็นสภาพปัญหา และแนวทางในการป้องกันแก้ไขการกระทำผิดจริยธรรมของครู
5. จัดการประชุมสัมมนาระดับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครู และเป็นเวทีในการนำเสนอแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์เรื่องจริยธรรมในวิชาชีพครู ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการพัฒนา เสริมสร้างความประพฤติกที่ดีที่ถูกต้องในวิชาชีพ รวมทั้งแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดจริยธรรมวิชาชีพ

1.3.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือ ครูระดับปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มครูที่สังกัดโรงเรียนเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ทำการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา โดยการสุ่มตัวอย่างซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร จำนวนภาคละ 1 จังหวัด โดยคัดเลือกจาก จังหวัดที่มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. มากติด 1 ใน 3 ของแต่ละภาค ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี และกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,017 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 26 โรงเรียน

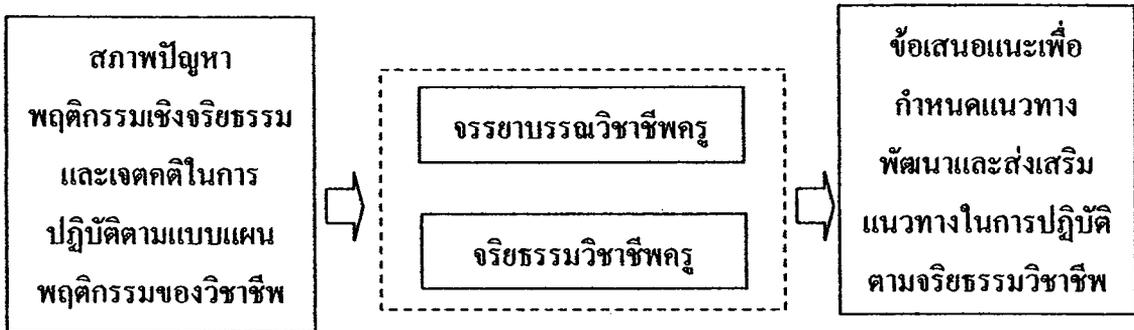
กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยจะสัมภาษณ์ผู้บริหารจากโรงเรียนที่ทำการสำรวจรวมทั้งหมด 24 คน

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมด 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละภาค โดยการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มนักวิชาการ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว โดยกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จัดการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ซึ่งมีการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกจะเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร และนักวิชาการ ในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งสิ้น 50 คน ส่วนครั้งที่สองจะเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล นักวิชาการ รวมทั้งคณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตครู จำนวนทั้งสิ้น 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยจะทำการสำรวจพฤติกรรมและเจตคติในเรื่องจริยธรรมวิชาชีพครูจากครูระดับปฏิบัติการ รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่มในกลุ่มผู้บริหารการศึกษา และกลุ่มสมาคมผู้ปกครอง รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนาระดับผู้บริหาร โรงเรียน และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู โดยนำการศึกษามาวิเคราะห์สภาพปัญหา รวมทั้งแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาในเรื่องจริยธรรมวิชาชีพครู โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น

“ครู” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน ทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน ทั้งของรัฐและเอกชน

“จรรยาบรรณของวิชาชีพ” หมายความว่า มาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

“มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงผลพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติ

ตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“มาตรฐานการปฏิบัติตน” หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคมอันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

“แบบแผนพฤติกรรมตามจริยธรรมของวิชาชีพ” หมายความว่า แนวทางการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงประพฤติตาม ในจรรยาบรรณครูทั้ง 5 ด้าน คือ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อสังคม

“การประพฤตินุติจริยธรรมวิชาชีพ” หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจรรยาบรรณครู 5 ด้าน

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครูในสถานศึกษาของไทยในปัจจุบัน ซึ่งหน่วยงานต่างๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครู ในหน่วยงานสถานศึกษาของไทยได้

1.6.2 ได้แนวคิดข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดมาตรการในการส่งเสริม รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครู ในสถานศึกษาของไทย รวมทั้งจริยธรรมสำหรับผู้บริหารที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป